

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců JUDr. Ivanky Havlíkové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové ve věci

žalobce: **M. K.**, narozený XX. YY. ZZZZ
bytem B., B.
zastoupený advokátem Mgr. Miroslavem Krutinou
sídlem Vyšehradská 423/27, 128 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Finanční arbitř**
sídlem Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1

o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu ve věci vedené žalovaným pod
sp. zn. FA/SR/ZP/41/2017

takto:

- I. Žalovanému se ukládá povinnost vydat nález ve věci vedené žalovaným pod sp. zn. FA/SR/ZP/41/2017 o návrhu žalobce ze dne 11. 1. 2017 na vydání bezdůvodného obohacení z pojistných smluv, a to do 90 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaný je povinen uhradit žalobci na nákladech řízení částku ve výši 14 342 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce, Mgr. Miroslava Krutiny, advokáta.

Odůvodnění

I. Žaloba

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze dne 5. 6. 2018 domáhá ochrany proti nečinnosti žalovaného s návrhem, aby soud uložil žalovanému povinnost vydat do tří dnů od právní moci rozsudku nález ve věci vedené pod sp. zn. FA/SR/ZP/41/2017 o návrhu žalobce ze dne 11. 1. 2017 na vydání bezdůvodného obohacení vzniklého na straně České pojišťovny, a.s., 1 (dále jen „instituce“), ve věci investičního životního pojištění sjednaného na základě pojistné smlouvy č. 338264415 uzavřené dne 22. 10. 2004, pojistné

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

smlouvy č. 6578258711 uzavřené dne 30. 11. 2010 a pojistné smlouvy č. 7060033210 uzavřené dne 1. 3. 2015.

2. Žalobce uvedl, že podal dne 11. 1. 2017 návrh na zahájení řízení před žalovaným, kterým uplatnil nároky vyplývající ze shora uvedených pojistných smluv. Žalovaný dne 12. 1. 2017 zahájil řízení a současně vyzval žalobce k odstranění nedostatků návrhu na zahájení řízení, což žalobci oznámil oznámením o zahájení řízení ze dne 1. 3. 2017. Žalobce reagoval na výzvu vyjádřením ze dne 31. 3. 2017. Žalovaný znovu vyzval žalobce k odstranění nedostatků návrhu výzvou ze dne 11. 5. 2015, na kterou žalobce reagoval vyjádřením ze dne 1. 6. 2017. Žalobce následně vyzval žalovaného dne 9. 4. 2018 k odstranění nečinnosti podle ust. § 80 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Žalovaný se k výzvě vyjádřil dne 23. 4. 2018 a dále zůstal nečinný až do podání žaloby.
3. Žalobce v podané žalobě namítal, že dle ust. § 15 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), je žalovaný povinen rozhodnout bez zbytečného odkladu nálezem, nejdéle však do 90 dnů od shromáždění všech podkladů nutných pro rozhodnutí. Žalovaný má aktivně ve věci konat a aktivně obstarávat podklady pro vydání nálezu. Neuvedení lhůty pro obstarání podkladů na žalovaného klade zvýšené nároky, aby aktivně obstaral spisovou dokumentaci a činil úkony v řízení v přiměřené lhůtě, neboť v souladu s požadavkem na rychlost řízení je žalovaný ve fázi obstarávání podkladů s ohledem na chybějící lhůtu povinen činit úkony v přiměřené lhůtě (k tomuto žalobce odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 1. 2018, č. j. 14 A 23/2017 - 35).
4. Žalobce uvedl, že podstatou řízení před žalovaným je posouzení nároku žalobce vztahujícího se k pojistným smlouvám a souvisejícího s dokumentací, kterou žalobce žalovanému předložil již s návrhem na zahájení řízení. Žalobce žalovaného opakovaně informoval, že další relevantní podklady nemá. Žalovaný ve svém vyjádření k výzvě k odstranění nečinnosti sice uvedl, že v řízení pokračuje a podklady analyzuje, ale neuvedl žádné konkrétní úkony nebo opatření, které učinil. Několikaměsíční nečinnost žalovaného nelze považovat za aktivní jednání směřující k rozhodnutí věci bez zbytečného odkladu. Žalovaný ve fázi obstarávání podkladů nečiní úkony v přiměřené lhůtě, aktivně nejedná a je nečinný.
5. Náklady žalobce vyčíslil na částku 10 228 Kč, jež se skládají ze soudního poplatku 2 000 Kč, dále 2 úkonů právní služby (převzetí a příprava věci, kvalifikovaná předžalobní výzva a žaloba) účtovaných dle ust. § 7 odst. 5 ve spojení s ust. § 9 odst. 4 písm. d) a ust. § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), dále 2 x 300 Kč režijního paušálu dle ust. § 13 odst. 3 advokátního tarifu a DPH ve výši 1 428 Kč.
6. Žalobce proto navrhl, aby soud uložil žalovanému povinnost vydat do tří dnů od právní moci rozsudku nález o návrhu žalobce ze dne 11. 1. 2017 ve věci vedené žalovaným pod sp. zn. FA/SR/ZP/41/2017.

II. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že vede desítky řízení, ve kterých jsou řízení zahajována na základě šablonovitého návrhu a ve kterých figuruje jako zástupce Mgr. Miroslav Krutina, stejně jako v předmětné věci. Má podezření, že zástupce žalovaného

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

zneužívá bezplatnosti řízení před žalovaným, aby získal bezdůvodné obohacení z pojistné smlouvy. Dovolávání se nečinnosti ze strany zástupce žalobce je nepoctivým jednáním a zjevným zneužitím práva, jelikož v řízení před žalovaným vymáhá nároky z pohledávek, které byly spotřebitelem postoupeny na podnikatele. Odpovědnost za případné prodlení žalovaného i v těch případech, kdy k postoupení pohledávky na podnikatele nedošlo, nese zástupce žalobce, který si musel být vědom skutečnosti, že podává k žalovanému desítky návrhů na zahájení řízení, o nichž žalovaný není oprávněný rozhodovat, přičemž tuto skutečnost žalovanému zatajil. Obdobným způsobem postupují i další zástupci spotřebitelů (8 advokátů) zhruba v 900 řízeních, když se lze důvodně domnívat, že všichni tito zástupci konají společně, protože se jejich podání a postupy neliší, někteří zástupci jsou přímo společníci nebo spolupracující advokáti v jedné advokátní kanceláři.

8. Žalovaný konstatoval, že postupuje v řízení aktivně a přiměřeně vzhledem ke smyslu institutu mimosoudního řešení sporů, své zákonem omezené příslušnosti a podezření na šikanózní jednání zástupce žalobce, dále vzhledem k nástrojům a postupům, které mu umožňují procesní předpisy, předmětu sporu a jeho složitosti, počtu obdobných případů a s ohledem na to, co je pro účastníky v sázce. Investiční životní pojištění představuje jeden z nejsložitějších a spotřebiteli nejméně pochopitelných produktů na finančním trhu. Nezřídka odkazuje pojistná smlouva na dokumenty, které nebyly předloženy. Žalovaný tak musí zkoumat veškerou smluvní dokumentaci každého jednotlivého případu. Zároveň je povinen rozhodovat spory ve stejném rozsahu jako obecný soud, ale je přitom nadán pouze prostředky a postupy, které mu umožňuje zákon o finančním arbitrovi.
9. Žalovaný uvedl, že finančnímu arbitrovi je v ust. § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi stanovena lhůta pro vydání nálezu. Počátek běhu lhůty pro vydání nálezu váže zákon o finančním arbitrovi na shromáždění podkladů nutných pro rozhodnutí, když tento okamžik zákon nijak dále nevysvětluje. K počátku běhu lhůty se vyjádřil Nejvyšší správní soud v zatím jediném rozhodnutí ze dne 31. 5. 2018, č. j. 9 As 36/2018 - 37. Žalovaný nesouhlasí s dílčími závěry v tomto rozhodnutí, ale přehodnotil svůj dosavadní výklad ust. § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi. Žalovaný má za to, že korigovaný výklad odpovídá jak textu a účelu zákona o finančním arbitrovi a smyslu i cíli transponované směrnice o alternativním řešení spotřebitelských sporů, tak principům předneseným Nejvyšším správním soudem v citovaném rozhodnutí. Žalovaný má za to, že lhůta podle ust. § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi počne běžet dnem, kdy si žalovaný vyhodnotí úplnost spisového materiálu a tuto skutečnost projeví navenek tím, že vyhotoví a vypraví výzvu stranám sporu k seznámení se se shromážděnými podklady. Pouhé doručení „posledního“ podkladu v řízení samo o sobě nemůže založit běh lhůty pro vydání rozhodnutí, ostatně i Nejvyšší správní soud konstatoval, že žalovaný jako správní orgán rozhodující spor je ten, kdo má vyhodnotit úplnost shromážděných podkladů. Je tomu tak proto, že v okamžik doručení kteréhokoli podkladu od kteréhokoli účastníka řízení či jiné dožádané osoby nikdy není zřejmé, zda se jedná o doručení skutečně posledního podkladu v řízení. Toto je zjiřitelné vždy až *ex post* po prostudování a vyhodnocení takového podkladu. Obdržený podklad nejenže nemusí prokazovat dosavadní tvrzení a nemusí být úplný, ale žalovaný jej především musí konfrontovat s dosud zjištěnými okolnostmi. Teprve v okamžiku vyhodnocení přijatých podkladů lze tedy s jistotou říci, že poslední přijatý podklad je skutečně poslední a žalovaný má k dispozici úplný spis stížnosti, resp. shromáždil všechny podklady nutné pro vydání rozhodnutí ve smyslu ust. § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi. Doba, po kterou žalovaný hodnotí obdržené podklady, se liší v závislosti na rozsahu a obsahu předložených podkladů. Lhůta stanovená žalovanému

pro vydání rozhodnutí počíná běžet ode dne vyhotovení a expedice výzvy k seznámení se se shromážděnými podklady.

10. Vzhledem k výše uvedenému žalobce nemohl úspěšně vyčerpat prostředky, které stanoví správní řád k ochraně proti nečinnosti v ust. § 80 odst. 3 poslední věty správního řádu, když žádost k přijetí opatření proti nečinnosti lze úspěšně podat až po uplynutí zákonem stanovené lhůty pro vydání rozhodnutí. Žádost žalobce k opatření proti nečinnosti vyhodnotil žalovaný jako předčasnou, a tudíž nedůvodnou. Zásadní podmínky pro podání správní žaloby ve smyslu ust. § 79 a § 80 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), tedy vyčerpání všech prostředků ochrany proti nečinnosti a marné uplynutí lhůty stanovené zákonem pro vydání rozhodnutí, nebyly splněny. Soud by tak měl žalobu odmítnout jako nepřípustnou a předčasnou podle ust. § 46 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Žalovaný odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2013, sp. zn. 6 Ans 5/2013, a ze dne 18. 1. 2017, sp. zn. 8 As 88/2016.
11. Žalovaný nepožaduje v řízení náhradu nákladů řízení.
12. Závěrem žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl, případně jako nepřípustnou a předčasnou odmítl.

III. Replika žalobce

13. Žalobce v replice k vyjádření žalovaného uvedl, že nečinnost žalovaného nemůže být způsobena jednáním zástupce žalobce, a nemůže být kladena ani k tíži ostatním spotřebitelům, kteří se domáhají svého práva. Žalobce upozornil, že vyjádření žalovaného je paušalizované a nemá jakoukoliv skutkovou relevanci ke konkrétnímu případu. Žalovaný k dnešnímu dni nerozhodl v oblasti investičního životního pojištění stovky řízení, která byla zahájena v roce 2015 a později. Složitost investičního životního pojištění nemůže jít na újmu žalobci, zejména za situace, kdy je žalovaný orgánem určeným právě k řešení sporů z předmětných smluv a měl by disponovat dostatečně početným odborným aparátem k posouzení problematiky, efektivně, rychle a věcně správně. Dospěl-li žalovaný k závěru, že není příslušný předmětný spor projednat a rozhodnout, nechť učiní příslušné rozhodnutí. Žalovaný jako správní orgán je povinen konat ve stanovených lhůtách, přičemž množství projednávaných věcí a údajná přetíženost nemůže jít k tíži žalobce.
14. Korigovaný výklad žalovaného k ust. § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi podle žalobce neodpovídá předmětnému rozsudku Nejvyššího správního soudu, který dospěl k závěru, že počátek běhu lhůty je objektivně zjistitelným okamžikem, kdy je tento okamžik spojen s možností provést předběžné právní vyhodnocení. Tedy okamžikem, kdy se objektivně dostanou do sféry žalovaného podklady, z nichž mohl být učiněn právní závěr o výsledku sporu. Přistoupením na výklad žalovaného by znamenalo, že objektivně zjistitelný okamžik pro počátek běhu lhůty je, po subjektivním vyhodnocení úplnosti podkladů žalovaným, až následná výzva žalovaného k seznámení se účastníků řízení se spisem. Toto by znamenalo, že počátek běhu lhůty by byl výlučně na uvážení žalovaného, žalovaný by tak byl časově neomezen při shromažďování podkladů a žalobce by byl zcela odkázán na libovůli žalovaného, který by si sám určil počátek běhu předmětné lhůty.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

15. Městský soud v Praze při posouzení žaloby vycházel ze skutkového a právního stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí v souladu s ust. § 81 odst. 1 s. ř. s. O žalobě soud rozhodl, aniž nařizoval jednání, a to za podmínek vyplývajících z ust. § 51 odst. 1 s. ř. s., jelikož žalobce s tímto postupem výslovně souhlasil již ve své žalobě a žalovaný se po

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

řádném poučení, že může vyslovit nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřil.

16. Městský soud shledal, že žaloba je důvodná.
17. Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným bylo zjištěno, že dne 12. 1. 2017 byl žalovanému doručen návrh žalobce ze dne 11. 1. 2017 na zahájení řízení před finančním arbitrem, jímž se žalobce domáhal, aby žalovaný vyzval instituci k poskytnutí žalobcem požadovaných informací a dokumentů, a aby rozhodl o povinnosti instituce vydat žalobci bezdůvodné obohacení ve výši rozdílu mezi uhrazeným pojistným ze všech smluv investičního životního pojištění uzavřených mezi institucí a žalobcem a souhrnem případně vyplaceného odkupného a provedených mimořádných výběrů. Dne 1. 3. 2017 vydal žalovaný poučení o právní pomoci, bezplatnosti a nákladech řízení před finančním arbitrem, oznámení o zahájení řízení a výzvu k odstranění nedostatků návrhu. Ve výzvě požadoval po žalobci předložit doklad o neúspěšné výzvě k nápravě požadované žalobcem vůči instituci, dále vylicít, jak a kdy se uskutečnilo jednání při uzavírání pojistných smluv, popsat, kdy a za jakých okolností žalobce zjistil, že instituce při sjednávání nebo v průběhu trvání pojistných smluv porušila právní předpisy a jakých konkrétních pochybení se instituce dopustila, rozvést důvody, které žalobce vedly k uzavření a ukončení pojistných smluv a sdělit, zda obdržel při ukončení pojistných smluv odkupné a v jaké výši a zda prováděl v průběhu trvání pojistných smluv mimořádné výběry, případně doložit jiné podklady, které dosud nedoložil. Žalobce požádal žalovaného dne 16. 3. 2017 o prodloužení lhůty. Žalovaný žádosti vyhověl sdělením ze dne 21. 3. 2017 a lhůtu žalobci prodloužil do 31. 3. 2017. Žalobce se dne 31. 3. 2017 vyjádřil k výzvě žalovaného a předložil dokumenty. Dne 21. 4. 2017 doplnil žalobce další podklady. Žalovaný vyzval žalobce dne 11. 5. 2017 k odstranění nedostatků návrhu, které spočívaly v absenci dosud nedoložených dokladů týkajících se smluvního vztahu účastníků řízení. Žalobce požádal dne 26. 5. 2017 žalovaného o prodloužení lhůty, čemuž žalovaný vyhověl sdělením ze dne 8. 6. 2017 a lhůtu žalobci prodloužil do 12. 6. 2017. Žalobce se dne 1. 6. 2017 vyjádřil k opětovné výzvě žalovaného a předložil další podklady. Dne 3. 7. 2017 žalovaný vyzval k předložení předmětných důkazů instituci, vyzval ji též ke sdělení údajů potřebných pro doplnění skutkového stavu, když lhůtu stanovil (po prodloužení k žádosti instituce ze dne 18. 7. 2017) do 3. 8. 2017. Instituce požadované vyjádření včas nezaslala, proto ji žalovaný dne 1. 9. 2017 opětovně vyzval k vyjádření, poskytnutí vysvětlení a předložení dokumentace vztahující se k předmětu sporu. Instituce se vyjádřila k věci dne 4. 10. 2017 a doložila pojistnou dokumentaci. Dne 9. 4. 2018 byla žalovanému doručena výzva žalobce k opatření proti nečinnosti podle ust. § 80 správního řádu. Dne 23. 4. 2018 vydal žalovaný sdělení k výzvě k opatření proti nečinnosti, ve kterém uvedl, že neshledal důvody k zahájení řízení k opatření proti nečinnosti, protože doposud neshromáždil všechny podklady nutné pro rozhodnutí ve věci, a tak zatím ani nezačala běžet lhůta pro vydání nálezu ve smyslu ust. § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi. Toto sdělení bylo doručeno podle příložené doručky do datové schránky zástupce žalobce dne 24. 4. 2018.
18. Žalobce se podanou žalobou domáhá ochrany proti nečinnosti správního orgánu. Podmínky tohoto řízení a postup soudu při rozhodování o těchto žalobách je upraven v ust. § 79 a násl. s. ř. s., podle kterého se ten, kdo bezvysledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. Podle ust. § 81 s. ř. s. soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni vydání svého rozhodnutí. Je-li

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

návrh důvodný, soud uloží rozsudkem správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení a stanoví mu k tomu přiměřenou lhůtu, ne však delší, než kterou určuje zvláštní zákon.

19. Městský soud nejprve zkoumal, zda jsou splněny podmínky pro věcné projednání žaloby na ochranu proti nečinnosti. Podmínkou aktivní legitimace podle ust. § 79 odst. 1 s. ř. s. je bezvýsledné vyčerpání prostředků, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu. Podmínka bezvýsledného vyčerpání prostředků ochrany proti nečinnosti musí být splněna již k okamžiku podání žaloby, což vyplývá z rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2016, č. j. 5 As 9/2015 - 59, jenž stanoví, že *„pouze ten, kdo před podáním žaloby (v případě řízení vedeného podle správního řádu) podal žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti a zároveň jeho žádosti nebylo vyhověno (tj. nadřízený správní orgán vydal usnesení o nevyhovění žádosti podle § 80 odst. 6 věty druhé správního řádu, popř. ve třicetidenní lhůtě o žádosti nerozhodl), vyčerpal tento prostředek bezvýsledně. Teprve v tomto případě je jeho žaloba přípustná.“*.
20. V případě žalovaného jde o atypický orgán vykonávající působnost v oblasti veřejné správy, který autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech osob, přičemž na řízení vedená žalovaným se subsidiárně použije správní řád (k povaze rozhodnutí arbitra viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2007, č. j. 2 Afs 176/2006 - 96). Obecný prostředek ochrany před nečinností je upraven v ust. § 80 správního řádu, přičemž opatření proti nečinnosti činí nadřízený správní orgán buď sám, nebo na žádost účastníka řízení, uplynula-li lhůta pro vydání rozhodnutí. Městský soud proto posoudil, zda v případě žalovaného vůbec existoval nějaký nadřízený správní orgán, u kterého by bylo možné prostředek využít. V této souvislosti vycházel městský soud z ust. § 178 odst. 1 správního řádu, dle kterého nadřízeným správním orgánem je ten správní orgán, o kterém to stanoví zvláštní zákon. Neurčuje-li jej zvláštní zákon, je jím správní orgán, který podle zákona rozhoduje o odvolání, popřípadě vykonává dozor. Podle ust. § 15 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), arbitr rozhoduje ve věci samé nálezem. Opravným prostředkem proti nálezu jsou námitky, o kterých rozhoduje znovu arbitr podle ust. § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi. Dle městského soudu lze proto podle ust. § 178 odst. 1 správního řádu určit, že žalobce byl nejprve povinen podat návrh na přijetí opatření proti nečinnosti. K tomu v případě žalobce skutečně došlo a tento byl i bezvýsledně vyčerpán, když v daném případě byla výzva žalobce k opatření proti nečinnosti podle ust. § 80 správního řádu doručena dne 9. 4. 2018 správnímu orgánu, kterým je právě žalovaný. Dne 23. 4. 2018 vydal žalovaný sdělení k výzvě k opatření proti nečinnosti a dne 5. 6. 2018 byla městskému soudu doručena žaloba proti nečinnosti.
21. Rozhodným momentem pro učinění závěru, zda byly podmínky řízení splněny, ale také pro samotné rozhodnutí ve věci, je určení konkrétního data, od kterého počíná běžet lhůta pro vydání nálezu žalovaným. Podle ust. § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje arbitr ve věci samé bez zbytečného odkladu nálezem, nejdéle však do 90 dnů od shromáždění všech podkladů nutných pro rozhodnutí; nelze-li ve zvlášť složitých případech, vzhledem k povaze věci rozhodnout ani v této lhůtě, lhůta se přiměřeně prodlouží, nejvýše o dalších 90 dnů.
22. Podle čl. 8 písm. e) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/11/EU ze dne 21. 5. 2013 o alternativním řešení spotřebitelských sporů a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a

směrnice 2009/22/ES (směrnice o alternativním řešení spotřebitelských sporů) „výsledek postupu alternativního řešení sporu musí být k dispozici do 90 kalendářních dnů ode dne, kdy subjekt alternativního řešení sporů obdržel úplný spis stížnosti“. Bližší vysvětlení tohoto ustanovení je obsaženo v odstavci 40 preambule směrnice o alternativním řešení sporů, podle nějž by měl finanční arbitr „ukončit postup řešení sporů on-line či off-line bezodkladně ve lhůtě 90 kalendářních dnů ode dne, kdy obdrží úplný spis ke stížnosti, včetně veškeré příslušné dokumentace týkající se této stížnosti, a to včetně zpřístupnění výsledku postupu alternativního řešení sporů. Subjekt alternativního řešení sporů, který obdržel stížnost, by měl strany o stížnosti vyrozumět poté, co získá veškeré dokumenty nezbytné k zahájení postupu alternativního řešení sporů.“.

23. Soud je povinen vnitrostátní právní úpravu vykládat tak, aby co nejlépe odpovídala smyslu a účelu směrnice Evropské unie, již transponuje (rozsudky Soudního dvora Evropské unie ze dne 5. 10. 2004, *Pfeiffer a další proti Deutsches Rotes Kreuz*, C-397/01 až C-403/01 a ze dne 16. 12. 1993, *Theodoro Wagner Miret*, C-334/92).
24. Otázkou počátku běhu lhůty pro vydání nálezu se již zabýval Nejvyšší správní soud, který konstatoval, že počátek lhůty je spojen s okamžikem shromáždění všech podkladů nutných pro rozhodnutí a nijak nesouvisí s následným procesním úkonem žalovaného (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 6. 2018, č. j. 4 Afs 110/2018 - 40, rozsudek NSS ze dne 31. 5. 2018, č. j. 9 As 36/2018 - 37). Řízení před žalovaným Nejvyšší správní soud člení do dvou fází, kdy v první fázi dochází ke shromažďování podkladů a ve druhé fázi k jejich vyhodnocení a právnímu posouzení. V citovaných rozsudcích Nejvyšší správní soud vyloučil, že by se počátek lhůty pro vydání rozhodnutí odvíjel od vyrozumění účastníků o tom, že žalovaný shromáždil veškeré podklady. Výklad žalovaného, podle kterého by lhůta počala běžet okamžikem, kdy si žalovaný vyhodnotí úplnost spisového materiálu a tuto skutečnost projeví navenek tím, že vyhotoví výzvu stranám sporu k seznámení se se spisem, je chybný a nemá oporu v zákoně. Stanovení počátku běhu lhůty pro vydání rozhodnutí nelze ponechat pouze v gesci žalovaného, počátek musí být spojen s přezkoumatelnou objektivní skutečností a nesmí být závislý pouze na vůli žalovaného.
25. Na základě závěrů a postupu Nejvyššího správního soudu v uvedených rozsudcích městský soud dovodil, že v tomto případě druhá fáze řízení začala běžet nejpozději ode dne následujícího po dni doručení vyjádření instituce k návrhu na zahájení řízení, tj. ode dne 5. 10. 2017. Žalobce totiž ve svých dřívějších vyjádřeních adresovaných žalovanému uváděl, že nedisponuje jinými podklady nebo důkazy, které by mohl předložit, než které doložil právě v rámci návrhu ze dne 11. 1. 2017 či v rámci dvou svých vyjádření ze dne 31. 3. 2017 a ze dne 1. 6. 2017. Instituce se vyjádřila dne 4. 10. 2017 poté, co jí byla prodloužena lhůta pro vyjádření a předložení podkladů, instituce tak se svým vyjádřením doložila pojistnou dokumentaci. Doručení vyjádření instituce jako účastníka řízení ve sporu, v níž je jejím rovnocenným právem se k návrhu žalobce vyjádřit a uvést svoji obranu pak v okamžiku, kdy žalobce již neměl další podklady k předložení, představuje objektivní skutečnost, která zakládá možnost žalovaného přistoupit k právnímu posouzení a hodnocení těchto podkladů. Lhůta pro vydání rozhodnutí tedy počala běžet nejpozději ode dne následujícího po dni doručení vyjádření instituce a předložení podkladů, tj. ode dne 5. 10. 2017 a skončila tak dne 3. 1. 2018, což byl poslední den 90denní lhůty k vydání nálezu. K tomuto soud konstatuje v souladu se závěry Nejvyššího správního soudu, že uvedené dvě fáze řízení nejsou jasně a pevně ohraničené a je z povahy věci zřejmé, že se obě fáze mohou prolínat a stejně jako v první fázi může dojít k předběžnému právnímu posouzení, tak ve druhé fázi se mohou objevit nebo být navrženy další podklady pro rozhodnutí. Tato okolnost ale

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

není důvodem, proč zpochybňovat či jinak oddalovat počátek běhu lhůty. V okamžiku, kdy obě strany předložily veškeré podklady, které měly k dispozici, a žalovaný nevyzval strany, aby předložily další konkrétní podklad, je nepochybné, že druhá fáze řízení započala. V případě, že by se objevily v průběhu druhé fáze další podklady, které by s ohledem na svou povahu žalovanému bránily rozhodnout ve lhůtě 90 dnů, má žalovaný možnost lhůtu prodloužit o dalších 90 dnů.

26. Výzvu k opatření proti nečinnosti podle ust. § 80 správního řádu podal žalobce dne 9. 4. 2018, tzn. po uplynutí lhůty pro vydání nálezu, která žalovanému skončila již dne 3. 1. 2018. Soud proto dospěl k závěru, že žalobce před podáním žaloby bezvysledně vyčerpал prostředky, které mu správní řád stanovil k ochraně proti nečinnosti správního orgánu. Žalobce tudíž splnil podmínky pro podání žaloby a nebylo namístě žalobu odmítnout pro předčasnost, jak navrhoval žalovaný. Žaloba na ochranu proti nečinnosti pak byla k městskému soudu podána dne 5. 6. 2018, ani samotná žaloba tak nebyla podána předčasně, jelikož žalobce ji podal v okamžiku, kdy žalovanému již uplynula lhůta k vydání nálezu. Z výše uvedených důvodů a s ohledem na závěry Nejvyššího správního soudu vyslovené v rozsudku ze dne 31. 5. 2018, č. j. 9 As 36/2018 - 37, dospěl městský soud k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
27. Absence konání žalovaného v přiměřené lhůtě a rozhodování v zákonem stanovené lhůtě je v rozporu s cílem zefektivnit a urychlit spory a vede k nedůvodným průtahům v řízení. Jakkoli lze mít do určité míry pochopení pro žalovaným namítanou přetíženost a omezené personální kapacity a pravděpodobnou nepředvídatelnost nárůstu obdobných sporů, nemohou tyto objektivní okolnosti být na újmu účastníkům řízení, kteří usilují o vyřešení sporu v přiměřené době. Je třeba vidět, že u celé řady správních orgánů v jiných oblastech veřejnoprávního rozhodování jsou lhůty pro rozhodnutí dle správního řádu, případně i zvláštních zákonů kratší a nadto zahrnují celý proces správního řízení od podání návrhu či žádosti, tedy i včetně shromažďování podkladů (rozhodování ve věcech stavebních, celních, poskytování licencí, ukládání správních sankcí apod.) Beneficiem řízení před Finančním arbitrem je lhůta 90 dnů, případně prodloužená o dalších 90 dnů, běžících až od shromáždění podkladů a postihující až fázi hodnocení podkladů. V tomto smyslu se jeví obrana žalovaného argumentací o šikanózním postupu žalobce jako naprosto neúměrná a nadto odhlízející od podstaty věci, kdy žalovaný ve svém vyjádření k žalobě argumentuje zcela obecně zátěží své zákonem dané pravomoci, aniž by se vyjádřil k vlastním úkonům a jejich potřebě v daném řízení. Pokud žalovaný není v některých věcech oprávněn rozhodovat, je třeba s takovým návrhem naložit příslušným procesním způsobem. Městský soud nemohl odhlédnout od toho, že nároky na rozhodování v zákonem stanovených lhůtách platí pro státní moc jako celek, bez ohledu na její dělení do jednotlivých složek, a mají jednotlivci garantovat ochranu jeho práv, přičemž nezbytným atributem takové ochrany je také její včasnost (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 16. 1. 2004, sp. zn. I. ÚS 600/03. Žalovaný navíc ani nadále nekonal a ve věci rozhodnutí nevydal až do dne rozhodnutí soudu. Přesto, že soud dle ust. § 81 odst. 1 s. ř. s. zjišťoval stav řízení před žalovaným před svým rozhodnutím výzvou k žalovanému, aby sdělil stav řízení (výzva ze dne 28. 11. 2018), žalovaný až do vydání tohoto rozsudku nereagoval.

V. Závěr

28. Městský soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že žaloba je důvodná a proto uložil žalovanému povinnost rozhodnout ve výroku uvedené věci, k čemuž mu stanovil lhůtu 90 dnů. Takto stanovená lhůta umožní žalovanému, aby opatřil další důkazy,

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

pokládá-li to pro rozhodnutí věci za nezbytné, a ve věci následně rozhodl. Současně poskytnutá lhůty nepřekračuje mezní lhůtu stanovenou v ust. § 81 odst. 2 s. ř. s.

29. Soud rozhodl o nákladech řízení dle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení. Tyto náklady jsou tvořeny zaplaceným soudním poplatkem za žalobu ve výši 2 000 Kč a náklady na zastoupení advokátem. Zástupce žalobce učinil tři úkony právní služby po 3 100 Kč [příprava a převzetí zastoupení, podání žaloby, podání repliky k vyjádření žalovaného podle ust. § 11 odst. 1 písm. a), d), ust. § 7 bod 5 ve vazbě na ust. § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], a za každý tento úkon mu náleží režijní paušál ve výši 300 Kč podle ust. § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Částka je dále zvýšena o 2 142 Kč odpovídající náhradě za daň z přidané hodnoty, již je zástupce žalobce jako plátce DPH povinen z odměny za zastupování a z náhrady hotových výdajů státu odvést. Celkem tak náklady řízení žalobce činí částku 14 342 Kč, již je žalovaný povinen uhradit do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 28. března 2019

JUDr. Naděžda Řeháková, v. r.
předsedkyně senátu